

RAPORT INFORMACYJNY.

Biura Ewidencyjnego Wydziału 7.

S y b e r j a

ODDZIAŁY CZECHO-SŁOWACKIE.

Aby sobie uprzytomnić całokształt przeciwbolszewickiego na Syberji ruchu i obecny jego stan, nieodzownem jest zapoznanie się z krótką historją oddziałów czecho-słowackich które tak ważną rolę odegrały w tym przewrocie.

Oddziały te, jak i inne wojska narodowościowe w Rosji powstały w początkach Rewolucji Rosyjskiej i celem ich była walka z Niemcami o niepodległość swojego kraju. Formowały się one przeważnie z jeńców, oficerów i żołnierzy, narodowości czeskiej i słowackiej w armji rosyjskiej, ludzi pozostających długie lata w niewoli lub też w szeregach armji walczących, a więc ludzi fizycznie i moralnie zmęczonych, których znaczna ilość, bo około 75% wstępowała do szeregów li tylko, celem kaitwiejszego i prędszego dostania się do kraju rodzinnego, niewielka więc ilość procentowa było szczerych patriotów i idei.

Początkowo t.j. do czasu zawarcia traktatu Brzeskiego sformowane były 2 dywizje, około 15. tysięcy ludzi.

Przewrót bolszewicki zastał ich w okolicach Żytomierza. Po upadku frontu rosyjskiego, kiedy da się pozostawanie oddziałów tych w Rosji nie miało racji bytu, ruszyli Czesi na Wschód chcąc przez Syberję i Władywostok dostać się do Francji.

W maju 1918r. po przybyciu jednej z dywizji do Władywostoku, okazało się że ta ilość wojska, nie może być przetransportowana do Francji, siłą konieczności zmuszeni byli pozostawać na Syberji jak to wyżej powiedziane, gdy z jedną z tych dywizji pozostawała we Władywostoku, druga była rozciągnięta na przestrzeni od Penzy do Nowo-Mikołajewska.

OBALENIE RZADOW BOLSZEWICKICH NA SYBERJI.

Bolszewicy panowali na Syberji zaledwie parę miesięcy w początkach 1918.

Hasło do obalenia ich władzy dały wojska czeskie. W maju 1918 wojsko to rozrzucone zwłłuż linii kolejowej od Penzy do Nowo-Mikołajewska w ilościach około 8. tysięcy ludzi zagrożone ze strony bolszewików rozbrojeniem, wystąpiły przeciwko nim i wspólnie z kozakami t.zw. Białą Gwardją, ogarniętą tajnie przez generała Griszyn Almazowa, utorowała nowemu porządkowi rzeczy. Druga dywizja czeska pozostająca we Władywostoku przy pomocy załóg okrętów koalicyjnych, pozostających w porcie Władywostockim i wojsk japońskich, uderzyła ze strony wschodniej po przeformowaniu tunełu w rejonie jeziora Bajkałskiego, połączyła się z 2 dywizją. Tym sposobem stała linja kolejowa syberyjska została w posiadaniu wojsk czeskich i droga do Ameryki i Europy została otwartą. Na terytorjum oczyszczonym od band bolszewickich, powstał cały szereg rządów terytorjalnych.

I tak w Samarze został utworzony rząd socjalistyczny składający się z członków Konstytuancy, którego władza rozpościła się na całe Powołże, w Jekaterinburgu, któremu podlegał Ural w skład którego wchodziłi przedstawiciele miejscowej ludności o kierunkach różnorodnych. W Omsku - z władzą na Syberji Zachodnia na czele, którego to rządu stanął socjał-demokrata

Aksientjew, członek Konstytuanty. W Irkucku z władzą na Syberję Wschodnią. W Charbinie z władzą na Dalekim Wschodzie, kierownikiem tego ostatniego został generał Chorwat, b. Naczelnik drogi rosyjsko-chińskiej / Mandzurja, Władywostok /, przytem trzeba nadmienić, że każdy z tych rządów posiada własną armję.

Ponieważ egzystowanie tych kilku rządów, nieraz o odmiennych wprost kierunkach; doprowadzało do ciągłych konfliktów i zatargów o kompetencje i wpływy na armję między nimi, we wrześniu 1918 za wspólnym porozumieniem się zwolana była w Ufie Konferencja na której postanowionem było, uformowanie Dyrektorjatu z Aksientjewem na czele, z siedzibą w Omsku, tworząc tym samym rząd ogólnie rosyjski. Istnienie Dyrektorjatu było krótkotrwałe, w listopadzie bowiem ataman Krasnikow, kapitan armji rosyjskiej, wybitny monarchista, poparty przez cały niemal korpus oficerski i uwięził członków Dyrektorjatu i naczelne władze przeszły do rąk Admirała Kołczaka, który przyjął tytuł Dyktatora / Wierchownago Prawitiela /.

Do przeprowadzenia tamachu, ułatwiło wzięcie w tym czasie przez bolszewików Samary, w której jako siedzisko partji socjal-demokratycznej Dyrektorjat miał główne poparcie.

Obecnie Admirał Kołczak, posiada w swoim rozporządzeniu około 200 tysięczną armję i nominalnie władza jego rozpościera się na całą Syberję chociaż właściwie faktyczna władza admirała sięga tylko do Bajkału, albowiem dalej na Wschodzie rządzi w rzeczywistości Generał Chorwat, który działa w porozumieniu z Japończykami. Oprócz tego są tam oddziały atamana Kozaków Zabajkalskich Siemionowa i Atamana Kozaków Amurskich - Kałmykowa które są podtrzymywane również przez Japończyków i pozostają na ich żołdzie.

Linja kolejowa, poczynając od Władywostoku, a kończąc na stacji Mysowej jest właściwie w rękach japończyków. Aczkolwiek w niektórych miejscowościach konsystują oddziały Siemionowa jednakowoż to niema znaczenia decydującego.

Generał Chorwat b. naczelnik drogi rosyjsko-chińskiej podczas przewrotu przeciwbolszewickiego w porozumieniu z Koalijantami, a głównie z Japończykami, na której sile zbrojnej się opiera, własnej bowiem armji nie posiada, utworzył swój rząd z siedzibą we Władywostoku i wpływy swoje rozciągnął na terytorjum przylegające do kolei rosyjsko-chińskiej. Obecnie Generał Chorwat de nomine, podporządkował się rządowi Admirała Kołczaka i zastępując interesy jego na Dalekim Wschodzie pełni funkcję namiestnika Dalekiego Wschodu. W rzeczywistości zaś jest w swoje działalności samodzielny. Będąc sam dosyć liberalnym, otacza się ludźmi o przekonaniach wybitnie monarchicznych.

We władaniu ataman Siemionowa leży cały kraj Zabajkalski / Zabajkalskaja Obłast / z rezydencją w Czcie i posiada armję składającą się z około 30 tysięcy Kozaków Zabajkalskich. Uależnionym jest w zupełności od Japończyków, pozostając na ich żołdzie. Długo czas był we wroгим stosunku do Kołczaka, dopiero w ostatnich czasach, pod presją Japończyków, de nomine, podporządkował się władzy Admirała, w dalszym ciągu działając jedynie za porozumieniem z Japończykami. W Amurskiej Obłasti rządzi ataman Kałmykow, który jednakowoż podporządkowuje się atamanowi Siemionowi.

Poparcie Japończyków, jakim się cieszy Siemionow i Kałmykow tłumaczyć trzeba specjalną polityką Japończyków w stosunku do Chin. Siemionow jako obrany książę mangolski jest narzędziem w rękę Japończyków przeciw Chinom.

STOSUNEK ADMIRAŁA KOŁCZAKA DO INNYCH PARTJI.

W atmosferze ciągłych przewrotów, trudno było o normalnie funkcjonującą administrację kraju, w każdym bądź razie urządzono ją o tyle przynajmniej, że można pobierać rekruta, którego ludność niechętnie daje i ściągając podatki, co również z trudnością przychodzi.

Dyktatura Admirała Kołczaka, przyjęta została wrogo ze stro-

ny socjalistów wszelkich odcieni, uważając ją za etat do przywrócenia Caratu... Stronnictwa zaś bardziej reakcyjne, przyjęły ją z zadowoleniem, widząc w niej jedyny środek odrodzenia Rosji.

Z biegiem czasu prawe skrzydło obozu socjalistycznego skłoniło się do popierania Kołczaka, pod warunkiem, że po uwolnieniu Rosji od bolszewików, złoży władzę w ręce Konstytuanty.

Równocześnie jednak zarysowały się w jego własnym obozie różnice w poglądach na ustrój przyszłej Rosji, jak również na politykę w stosunku do państw obcych. Wytworzyły się dwie grupy z których jedną można nazwać reakcyjną, germanofilską, drugą zaś liberalno-słowianofilską.

Grupa reakcyjno-germanofilską składa się z przeważnej części oficerów w w pierwszym szeregach stoi Generał Lebiedjew, Szef Sztabu i Generał Białow, vel Wittenkopf, a ma ona także poparcie ze strony Ministra Wojny, Generała Stepanowa. Grupa ta jest przeciwna wszelkim zarządzeniom demokratycznym, za ledwie toleruje myśl o Konstytuancie lub nowej Dumie Reprezentacyjnej i chciałaby już teraz przeprowadzić restytucję Monarchji. Przyszłość Rosji, widzi w ścisłym sojuszu z Niemcami. Z Admirała Kołczaka nie jest zadowolona, zarzuca mu bowiem, że nie czyni on stanowczych kroków w kierunku wytkniętym mu przez nią w chwili składania władzy w jego ręce. Widocznym jest przeto że niegdyś wzorowo organizowana w Piotrogradzie i podczas Carstwa i Kiereńskiego, niemiecka Agentura, znowu powstaje na Syberji w całej swej sile, zapewne otrzymawszy wyraźne wskazówki i instrukcje z Niemiec. Zrecznie przeprowadzona intryga i agitacja niemiecka zaczyna puszczać coraz głębsze korzenie wśród Generałów i oficerów Sztabu Generalnego, jak również i innych wybitnych oficerów, zwanych się patryotami rosyjskimi. Prowadzi się ona w kierunku idei konieczności ścisłego sojuszu Rosji z Niemcami, jako jedynego możliwego sposobu zbawienia i ocalenia Rosji.

Stosunek tej partji do Polaków jest wrogi i członkowie jej nie mogą się pogodzić z myślą o niepodległości Polski.

Również źle są usposobieni do Francji, a to z tego względu, że takowa nie daje pomocy wojskowej, a następnie ma jej za złe, pomoc okazaną Polsce, Litwie, Łotwie, Kurlandji i Estonji, przy tworzeniu samodzielnych państw. Grupa ta o ile by się zgodziła na autonomję Polski o tyle o autonomji pozostałych wyżej wymienionych państw skyszeć nie chce.

Stosunek partji germanofilskiej do Anglii jest przyjazny. a to z tych względów, że Szef Misji Angielskiej Generał Knox jak i wielu oficerów angielskich sprzyja wznowieniu monarchji a następnie okazuje się im czynną pomoc w formowaniu i wyszkoleniu armji / utworzyli oni niedawno brygadę wzorową, mającą służyć za model do dalszych formacji. Wszyscy oficerowie i podoficerowie w tej brygadzie są Anglicy / szkoła oficerska We Władystoku pozostaje pod wyłącznym kierownictwem Anglików. Zaopatrują armję Kołczaka w umundurowanie i amunicję.

Przyjaznym jest również stosunek do Japończyków, którzy wyraznie popierają i pozwalają na restaurację monarchji, a następnie są jedynymi, którzy rzeczywiście okazali zbrojną pomoc w uśmierzeniu i zwalczaniu bolszewizmu.

GRUPA LIBERALNO-SŁOWIANOFILSKA.

Grupa liberalno-germanofilską, do której skłania się i Admirał Kołczak, składa się w głównej mierze z przemysłowców, handlowców, inteligencji zawodowej, urzędników i części oficerstwa. Między innymi do niej należą: Diteriche, b. szef sztabu Wojsk Czeskich, obecny dowódca jednego z korpusów rosyjskich i Generał Romanowski przedstawiciel Dyktatora na Dalekim Wschodzie. Ci ostatni oficerom nie stanowisk w rządzie Kołczaka nie przyjęli. Grupa Słowianofilską jest liczniejsza od reakcyjnej lecz mniej czynna. Program jej polega też na restauracji monarchji konstytucyjnej, zgodnie z wolą przyszłej Konstytuanty. Przyszłość Rosji widzi w ścisłym sojuszu z narodem słowiańskim i pragnęłaby doprowadzić do pewnego rodzaju federacji państw słowiańskich

z Rosją na czele. Zarówno do Francji jak i do Anglii, odnosi się przyjaźnie natomiast źle jest usposobiona dla Japonczyków a to ze względu na popieranie przez nich Atamana Siemionowa i Kozaków Ussuryjskich do czasu ich konfliktu z Admiralem. Następnie obawiają się ich wpływów na Rosję Syberyjską i chęci zabrania jej wschodniej części.

Również źle jest usposobiona do Stanów Zjednoczonych Półk. Ameryki. Amerykanie bowiem odmawiają im pomocy na zasadzie nie mieszania się do spraw wewnętrznych Rosji, a jednakowoż są podejrzani o sympatie dla bolszewików, a nawet udzielanie im pomocy materialnej i fachowej. Głównie do tego przyczynia się organizacja YMCA / Stowarzyszenie Młodych Chrześcian /

Partje socjalistyczne ze względu na ścisłą nad nimi kontrolę rządu, rozwijać się nie mogą i wpływy posiadają minimalne.

Zwalczają Admirała Kołczaka, gdyż jego dyktaturę uważają za przejście do monarchizmu.

Względem Aliantów odnoszą się również wrogo, uważając ich za okupantów i tych, którzy współdziałają rządom Kołczaka.

Za zgodność odpisu: